

Dosarul nr. 3ra-754/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Bagrin)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Constantinov împotriva Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la stabilirea vechimii în muncă, încasarea indemnizației unice de concediere, impozitului pe venit, penalității de întârziere, dobânzii de întârziere și a ratei inflației,

împotriva deciziei din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov și a fost menținută hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 18 iulie 2016, Vasile Constantinov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne cu privire la încasarea indemnizației unice de concediere, compensației bănești pentru concediile nefolosite, penalității de întârziere și a cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, din 01 septembrie 1979 până la 03 septembrie 2013, timp de 34 de ani a activat în cadrul organelor de drept, iar la data de 03 septembrie 2013, a fost emis ordinul MAI nr. 342ef, în baza căruia a încetat serviciul în poliție, conform art. 47 alin. (1), lit. c) și f) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, cu achitarea indemnizației unice de concediere și compensației bănești pentru concediile nefolosite.

A menționat că la momentul concedierii din serviciu, nu i-a fost acordată indemnizația unică de concediere conform art. 65 alin. (2) lit. f) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, în mărime de 18 salarii, ceea ce constituie suma de 139 185 de lei.

A invocat că nu i-a fost achitată la timp compensația bănească pentru 10 concedii nefolosite din anul 2004, care conform prevederilor art. 272 alin. (3) din Codul muncii și reieșind din salariul mediul în mărime de 7 732,50 de lei, constituie suma de 77 325 de lei.

A relevat că pentru neachitarea indemnizației unice de concediere și compensației bănești pentru concediile nefolosite, angajatorul prin prisma prevederilor art. 330 alin. (2) din Codul muncii, urmează să-i achite suplimentar pentru fiecare zi de întârziere 0,1 % din suma neplătită în termen, ceea ce pentru perioada 03 septembrie 2013 – 16 iunie 2016, constituie suma de 220 190,67 de lei.

A susținut că, la data de 16 iunie 2016 a depus la Ministerul Afacerilor Interne cerere, prin care a solicitat achitarea indemnizației unice de concediere și a compensației bănești pentru concediile nefolosite, prevăzute în ordinul MAI nr. 342ef din 03 septembrie 2013, însă aceasta nu a fost executată.

A solicitat încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Vasile Constantinov a indemnizației unice de concediere în sumă de 139 185 de lei, a compensației bănești pentru concediile nefolosite în sumă de 77 325 de lei, a penalității pentru neachitarea la timp a indemnizației de concediere și a compensației bănești pentru concediile nefolosite în sumă de 220 190,67 de lei, și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

Pe parcursul examinării cauzei reclamantul a depus cereri de concretizare a cerințelor, indicând că în luna august 2016, pârâtul i-a calculat indemnizația unică de concediere în mărime de 108 255 de lei și compensația bănească pentru concediile nefolosite în mărime de 134 675,52 de lei, în total suma de 242 930 de lei, însă pe card a fost transferată suma 202 463,40 de lei, fiind reținut impozitul pe venit în mărime de 40 467,09 lei.

A menționat că suma impozitului a fost reținută ilegal, deoarece conform prevederilor art. 20 lit. g) din Codul fiscal, în vigoare la momentul eliberării din funcție – 03 septembrie 2013, în venitul brut nu se includeau indemnizațiile pentru concediere și compensația pentru concediile nefolosite, iar prevederile Legii nr. 71 din 12 aprilie 2015 nu pot fi aplicate la caz, deoarece legea nu are efect retroactiv.

De asemenea, a relatat că suma indemnizației unice de concediere a fost calculată eronat, reieșind din vechimea în muncă de 21 ani 09 luni și 07 zile pentru perioada serviciului în organele afacerilor interne, și anume, 25 noiembrie 1991 – 02 septembrie 2013, fiind ignorată perioada de studii în instituția de învățământ militar și serviciul militar.

Astfel, a declarat că vechimea sa în muncă constituie 34 ani și cuprinde perioada 01 septembrie 1979 - 03 septembrie 2013, iar conform prevederilor art. 65 alin. (2) lit. f) al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, pârâtul urmează să-i acorde indemnizație unică de concediere în mărime de 18 salarii, ceea ce constituie suma 139 185 de lei. Prin urmare, restanța pârâtului referitor la achitarea indemnizației unice de concediere constituie 30 930 de lei.

A notat că pârâtul nu și-a onorat obligația pecuniară pe deplin, achitând în luna august 2016 doar o parte din suma restantă, astfel, prin prisma art. 619 alin.

(1) din Codul civil, pe perioada întârzierii urmează să-i achite o dobândă în mărime de 140 323,22 de lei, precum și rata inflației în mărime de 57 192,97 de lei.

A solicitat stabilirea ca vechime în muncă a lui Vasile Constantinov în organele poliției perioada ce include 01 septembrie 1979 – 03 septembrie 2013, adică de 34 ani și încasarea din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Vasile Constantinov a indemnizației unice de concediere restantă în mărime de 30 930 de lei, a impozitului pe venit reținut greșit în mărime de 40 467,09 lei, a penalității pentru neachitarea la timp a indemnizației de concediere și a compensației bănești pentru concediile nefolosite în sumă de 220 190,67 de lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 140 323,22 de lei, a ratei inflației în mărime de 57 192,97 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 03 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost atras în proces Casa Națională de Asigurări Sociale în calitate intervenient accesoriu.

Prin hotărârea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Vasile Constantinov a fost admisă parțial, a fost stabilită vechimea în muncă a lui Vasile Constantinov în organele poliției de 34 ani, ce include perioada 01 septembrie 1979 – 03 septembrie 2013 și au fost încasate din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Vasile Constantinov restanța la indemnizația unică de concediere în mărime de 30 930 de lei și suma de 40 467,09 lei, reținută cu titlu de impozit pe venit. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prima instanță stabilind vechimea în muncă de 34 ani, ce include perioada 01 septembrie 1979 – 03 septembrie 2013 și-a argumentat soluția prin faptul că conform carnetului de muncă Vasile Constantinov în perioada 01 septembrie 1979 – 30 iulie 1984 a fost cursant militar al Școlii superioare a forțelor anti-aeriene din or. Kiev, în perioada 30 iulie 1984 – 20 august 1991 a îndeplinit serviciul militar în Forțele Armate, în perioada 25 noiembrie 1991 – 20 iunie 2008 a îndeplinit serviciul neîntrerupt în cadrul organelor afacerilor interne, iar conform certificatului nr. 16 din 14 iulie 2016 a efectuat serviciul în Poliție începând din 25 noiembrie 1991 până la 02 septembrie 2013, perioade care se includ la calcularea vechimii în muncă, făcând trimitere la pct. 7 și 8 din Regulamentul privind modul de calculare a vechimii în muncă pentru stabilirea sporului la salariu funcționarilor publici cu statut special (polițiști) și a vechimii în muncă în ramurile civile înrudite cu specialitatea (funcția) deținută în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1018 din 10 decembrie 2014.

Prima instanță încasând suma de 30 930 de lei, cu titlu de restanță la plata indemnizației unice a concluzionat că, la eliberarea din serviciu a reclamantului urma să-i fie stabilită și achitată indemnizația unică în mărime de 18 salarii lunare, ceea ce constituie suma de 139 185 de lei, însă conform certificatului nr. 15/1-C-216/16 din 19 august 2016 i-a fost calculată suma de 108 255 de lei, fapt ce denotă achitarea parțială a indemnizației unice.

Admițând cerința cu privire la încasarea sumei de 40 467,09 lei, cu titlu de impozit pe venit din indemnizația unică de concediere și concediile nefolosite, prima instanță a reiterat că, la momentul apariției dreptului reclamantului de a

beneficia de achitățile corespunzătoare, și anume, la data încetării raporturilor de muncă, legislația pertinentă nu condiționează impozitarea acestora, or, prevederile art. 6 din Codul civil și art. 46 al Legii cu privire la actele legislative, instituie caracterul retroactiv.

Respingând cerința cu privire la încasarea penalității în mărime de 220 190,67 de lei, prima instanță și-a argumentat concluzia prin faptul că, achitarea plăților datorate reclamantului nu poate fi imputată pârâtului, deoarece părțile nu au ajuns la un consens referitor la sumele datorate, iar cuantumul acestora a fost stabilit doar la momentul soluționării litigiului, făcând trimitere la prevederile art. 143 alin. (1) lit. a) și alin. (2) și art. 330 alin. (2) din Codul muncii.

Prima instanță respingând cerința cu privire la încasarea dobânzii de întârziere a constatat că, Ministerului Afacerilor Interne nu-i poate fi imputată vina pentru neachitarea sumelor la data încetării raporturilor de serviciu, deoarece sumele respective nu au fost transferate de la bugetul de stat la data de 03 septembrie 2013, dar la o dată ulterioară, iar pârâtul nu dispune de competențe sau alte pârghii legale prin intermediul cărora să determine transferarea resurselor financiare necesare de la bugetul de stat în vederea acoperirii cheltuielilor ce derivă din raporturile de muncă.

De asemenea, prima instanță respingând cerința cu privire la încasarea ratei inflației și-a argumentat soluția prin faptul că, indemnizațiile de concediere și compensația pentru concediul nefolosit nu sunt supuse indexării, făcând trimitere la prevederile art. 145 din Codul muncii și pct. 3 din Modul de calculare și de plată a sumei de compensare a pierderii unei plăți din salariu în legătură cu încălcarea termenilor de achitare a acestuia, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 535 din 07 mai 2003.

Respingând cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, prima instanță cu referire la prevederile art. 96 alin. (1) și (11) CPC a reiterat că, avocatul Vladimir Guzun nu are un aport real la soluționarea speței, nu a participat în cadrul ședințelor de judecată și nici nu au fost prezentate alte înscrisuri semnate de acesta în vederea stabilirii volumului de lucru efectuat la caz, reclamantul reprezentându-și interesele personal.

Prin decizia din 15 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 25 aprilie 2018 Ministerul Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, și anume, a fost interpretată în mod eronat legea.

A menționat că în urma modificărilor operate la Codul fiscal, prin Legea nr. 71 din 12 aprilie 2015, începând cu 01 mai 2015 au fost abrogate prevederile art. 20 lit. g) din Cod, care stabileau ca tip de venit neimpozabil indemnizația de

concediere stabilită de legislația în vigoare. Astfel, din data de 01 mai 2015, acest tip de venit cade sub incidența venitului brut al contribuabilului, iar conform prevederilor art. 44 alin. (1) lit. a) din Codul fiscal, la evidența veniturilor persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător se calculează din venitul impozabil la data îndreptării acestuia spre plată, indiferent pentru care perioadă a fost calculat.

A susținut că achitarea indemnizației cu întârziere s-a produs din cauza insuficienței mijloacelor financiare, or, cheltuielile la capitolul indemnizații la încetarea raporturilor de muncă sunt de ordin neprevăzut și nu pot fi incluse inițial la planificarea bugetului, depășind sumele alocate în acest sens, fapt ignorant de instanțele de judecată.

Prin referința depusă la data de 05 iunie 2018, Vasile Constantinov a solicitat respingerea recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne.

La data de 16 mai 2018 Vasile Constantinov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea respingerii acțiunii, deoarece au fost emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material și, anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, încalcându-i-se, astfel, dreptul la un proces echitabil, reiterând motivele de fapt și de drept pe care le-a invocat pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare.

A menționat că, din data de 03 septembrie 2013, Ministerul Afacerilor Interne având obligația de a-i achita indemnizația unică de concediere și compensația bănească pentru concediile nefolosite, nu i-a achitat sumele convenite timp de 32 luni, și nici nu a planificat în cel puțin 3 bugete sumele respective.

A invocat că intimatul a calculat sumele nominalizate abia în luna august 2016, cu întârziere de 3 ani, fapt ce a generat aplicarea eronată a legislației fiscale în vigoare în anul 2016 asupra sumelor care urmau a fi calculate în 2013, iar ca urmare a fost reținut ilegal impozitul pe venit.

Astfel, a considerat că Ministerul Afacerilor Interne din culpă nu și-a onorat obligațiile prevăzute de lege și contractul individual de muncă, iar prin prisma art. 330 alin. (2) din Codul muncii, instanțele de judecată urmau să oblige intimatul să plătească suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere 0,1% din suma neplătită la data de 03 septembrie 2013, ceea ce pentru 1017 zile constituie suma de 220 190,67 de lei.

Prin referința depusă la data de 12 iunie 2018, Ministrul Afacerilor Interne a solicitat declararea recursului lui Vasile Constantinov ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 15 februarie 2018.

Recurenții au recepționat decizia instanței de apel la data de 28 martie 2018 (f.d. 4, vol. 2) și 23 martie 2018 (f.d. 16, vol. 2).

Astfel, recursurile, declarate la data de 25 aprilie 2018 și 16 mai 2018 sunt în termen.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de către Ministerul Afacerilor Interne și Vasile Constantinov se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic